

Fredensborg kommune
Egevangen 3B
2980 Kokkedal

3. maj 2024
Sagsnr.: 31-1317-239
Reference: CHJN
Tlf.nr: +4572229081
E-mail: trost@stps.dk

Vedr. asbest på Endrupskolen, Fredensborg

Fredensborg Kommune har den 2. maj 2024 anmodet Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst, om sundhedsfaglig rådgivning efter fund af asbest på Endrupskolen i Fredensborg. Til henvendelsen er vedlagt rapporter af 17. april 2024 og 2. maj 2024 fra Østergaard Bygge & Indeklimateknik a/s med resultater af asbestundersøgelser på Endrupskolen, samt en analyserapport af 17. april 2024 fra Dansk MiljøAnalyse med resultater af asbestundersøgelser.

Baggrund

Østergaard Bygge & Indeklimateknik a/s har på vegne af Fredensborg Kommune foretaget en undersøgelse af asbestforekomster i ude- og indemiljø på Endrupskolen. Formålet med undersøgelsen var at kortlægge omfanget af asbestforurening på skolen.

Udearealer

Udearealerne er undersøgt for asbest i hhv. jordprøver udtaget fra øverste jordlag og i opfej fra belægninger.

Der blev detekteret asbestfibre i 9 ud af 25 prøver. Der blev derudover detekteret asbestfibre i 2 ud af 2 geltapeprøver udtaget udvendigt på tag.

Indemiljø

Asbestforekomsten i skolens indemiljø er undersøgt for asbest ved geltapeprøver fra flader og i luftprøver. Luftprøverne er udtaget med aggressiv prøvetagning, hvor der, før måling, blæses på overflader for at opvirvle de respirable fibre.

Der er udtaget 22 geltapeprøver forskellige steder på skolen, hvori der

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**
Tilsyn og Rådgivning Øst

Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf.nr: +45 7222 7450
E-mail: trost@stps.dk

www.stps.dk

ikke er påvist asbest. Der er udtaget 11 luftprøver forskellige steder på skolen. Der påvises i luftprøverne koncentrationer af asbest i luftprøverne på mellem 0-600 fibre/m³.

Om asbest

Den overvejende helbredsmæssige risiko ved udsættelse for asbest er forbundet med indånding af asbestfibre, der afsættes i lungevævet. Det er velkendt at indånding af asbestfibre kan give anledning til alvorlige lungesygdomme blandt personer, der erhvervsmæssigt har været eksponeret for asbest i mange år, altså individer med en betydelig udsættelse. Ved en lavere udsættelse har man kunnet se hos enkelte, mange år efter udsættelsen, udvikling af den sjældne sygdom lungehindekræft (mesotheliom).

Alle byboere udsættes for en lille mængde asbest, idet byens asbesttage forvitrer og frigør asbestfibre til luften. Denne eksponering vurderes generelt at udgøre en meget begrænset sundhedsrisiko i relation til kræftudvikling. Dog er asbest et kendt kræftfremkaldende stof og eksponering af mennesker for asbestfibre bør holdes så lav som muligt.

Koncentrationer af asbest i luften

WHO foreslår 1000 asbestfibre/m³ som en tilstrækkelig beskyttelse i forhold til risiko for udvikling af lungehindekræft ved en livstidseksponering. WHO understreger samtidig, at eksponering for asbest bør holdes så lav som mulig idet asbest kan forårsage kræft hos mennesker. [WHO, Air Quality Guidelines for Europe, Second Edition, 2000.](#)

Det norske Folkehelseinstituttet har publiceret anbefalinger til indeklimaet, hvor en risikovurdering i relation til asbest fremgår. I denne vurderes, at udgangspunktet bør være, at der ikke er et målbart indhold af asbestfibre i indemiljøet. Ved påvisning af asbestkoncentrationer over 1000 fibre/m³ bør der igangsættes tiltag for at reducere eksponeringsniveauet.

<https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2015/anbefalte-faglige-normer-for-inneklima-pdf.pdf>

Ligeledes vurderer de nederlandske myndigheder, at der kan være en sundhedsrisiko forbundet med ophold på lokaliteten ved en luftkoncentration af asbest på over 1000 fibre/m³. [RIVM rapport 711701037 Relevancy of human exposure via house dust to the contaminants lead and asbestos](#)

Sundhedsfaglig vurdering og anbefalinger

Ved kommunens undersøgelse er der fundet asbestfibre på udearealer og i mindre omfang i prøver af indeluft på skolen.

Styrelsen for Patientsikkerhed bemærker, at der i geltapeprøver fra flader inde i bygningen ikke påvises asbestfibre og at de målte niveauer i luftprøverne er mindre end 1000 fibre/m³. Ud fra de forelagte undersøgelser vurderer Styrelsen for Patientsikkerhed, at er for nuværende det er tale om en beskedent udsættelse for asbest indemiljøet.

På udearealer påvises der asbest i jordprøver og i prøver af materiale, der er fejlet sammen fra befæstede arealer. Af rapporten kan det ikke udledes, om der er tale om en let eller kraftig forurening. Kommunen oplyser, at der formentlig er sammenhæng mellem fundsteder og tilstedeværelse af tagbeklædning med asbestholdige materialer.

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at den påviste tilstedeværelse af asbest på skolens udearealer, ud fra det oplyste, er et udtryk for at de asbestholdige tage afgiver fibre til udemiljøet og i mindre omfang til indemiljøet. Styrelsen anbefaler, at kommunen iværksætter afhjælpende foranstaltninger hurtigst muligt og uden unødigt forsinkelse for at forebygge asbestforurening. Vi anbefaler, at der straks iværksættes oprydning af de forurenede udearealer.

Oprydning og oprensning af asbestholdige materialer bør foretages af professionelle fagfolk og efter Arbejdstilsynet retningslinjer. Det opsamlede materiale skal bortskaffes som beskrevet i Asbestbekendtgørelsen og efter kommunens anvisninger.

Eksposering for asbestfibre medfører ikke akutte symptomer. Det er

ikke muligt at måle eksponeringen eller beregne en teoretisk risiko for sygdom igennem undersøgelser/blodprøver.

Ved eventuel bekymring i relation til den eksponering, der har været, kan egen læge kontaktes.

Arbejds- og Miljømedicinske klinikker kan ofte være egen læge behjælpelig med vurdering og rådgivning.

For råd og vejledning om kommunikation til forældre på skolen skal i rette henvendelse til den kommunale sundhedstjeneste. Den kommunale sundhedstjeneste er velkomne til at kontakte os.

Venlig hilsen

Christina Jönsson
Chefkonsulent, cand.scient.